

**WYROK Z DNIA 4 SIERPNI 1992 R.
I CRN 113/92**

Uchwała walnego zgromadzenia spółdzielni (zebrania przedstawicieli) zobowiązująca członków do uczestniczenia w kosztach doprowadzenia do ich mieszkań przewodów telewizji kablowej – jako dotycząca działalności pozastatutowej – jest nieważna i nie podlega wykonaniu (art. 58 § 1 i 2 k.c.), mimo niezaskarżenia jej w trybie art. 42 § 2 i 3 Prawa spółdzielczego.

*Przewodniczący: sędzia SN A. Gola (sprawozdawca).
Sędziowie SN: A. Nalewajko, M. Sychowicz.*

Sąd Najwyższy z udziałem prokuratora I. Kaszczyszyn, po rozpoznaniu sprawy z powództwa Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w T. przeciwko Antoniemu S. o zapłatę, na skutek rewizji nadzwyczajnej Ministra Sprawiedliwości od wyroku Sądu Wojewódzkiego w Toruniu z dnia 8 listopada 1991 r.

uchylił zaskarżony wyrok i poprzedzający go wyrok Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 10 czerwca 1991 r. sygn. akt (...) i powództwo oddalił; nakazał pobrać od powódki na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Rejonowy w Toruniu) kwotę 30 000 zł tytułem nie uiszczzonego wpisu od rewizji nadzwyczajnej.

Uzasadnienie

Powódka domagała się zasądzenia od pozwanego kwoty 174 250 zł tytułem trzech rat za zainstalowanie w jego mieszkaniu instalacji do odbioru programów telewizji kablowej.

Pozwany powództwa nie uznał, a domagając się jego oddalenia zarzucił, że Spółdzielnia założyła wspomnianą instalację bez porozumienia się z nim jako właścicielem lokalu mieszkalnego i że nie jest zainteresowany w zainstalowaniu tego typu urządzeń, gdyż nie ma aparatu umożliwiającego oglądanie telewizji kablowej.

Wyrokiem z dnia 10 czerwca 1991 r. Sąd Rejonowy w Toruniu zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 150 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami; w pozostałej części powództwo oddalono.

Sąd Rejonowy uznał, że pozwany jako członek powodowej Spółdzielni jest zobowiązany do realizacji uchwał zebrania przedstawicieli członków Spółdzielni i skoro uchwała taka została podjęta w dniu 23 czerwca 1990 r. i nie została zaskarżona w ustawowym terminie, ma ona moc wiążącą w stosunku do wszystkich członków Spółdzielni. Należność za zainstalowanie przewodów do odbioru telewizji kablowej płatna była w ratach po 50 000 zł wraz z czynszem. Dlatego należność ta przekształciła się w należność czynszową z rygorami wynikającymi ze statutu powodowej Spółdzielni. Uzasadniało to uwzględnienie powództwa do kwoty 150 000 zł, stanowiącej trzy raty nie zapłacone przez pozwanego.

Od powyższego wyroku pozwany wniósł rewizję, domagając się zmiany zaskarżonego wyroku i oddalenia powództwa. Według pozwanego podjęte w dniu 23 czerwca 1989 r. i w dniu 23 czerwca 1990 r. uchwały zapadły sprzecznie z przepisami Prawa spółdzielczego oraz Statutem Spółdzielni, dlatego też nie mogą mieć mocy wiążącej. Pozwany zarzucił w rewizji raz jeszcze, że nie jest zainteresowany w doprowadzeniu przewodów telewizji kablowej do jego mieszkania ze względu na wiek, stan zdrowia, a zwłaszcza brak środków pieniężnych na zakup aparatu do odbioru tego rodzaju programów.

Sąd Wojewódzki w Toruniu oddalił rewizję, uważając, że skoro uchwała nr 12 z dnia 23 czerwca 1990 r. dotycząca rozliczenia kosztów instalacji telewizji kablowej nie została zaskarżona w przepisany przez prawo trybie przez żadnego z członków powodowej Spółdzielni, to wiąże ona wszystkich członków, w tym także pozwanego. Dlatego pozwany powinien uiścić należną opłatę bez względu na stanowisko, jakie zajmuje w tej sprawie.

W rewizji nadzwyczajnej, wniesionej na skutek podania pozwanego, Minister Sprawiedliwości, zarzucając rażące naruszenie art. 387 k.p.c., art. 42 ustawy z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze (Dz. U. Nr 30, poz. 210 ze zm.), § 76 Statutu Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w T. oraz naruszenie interesu Rzeczypospolitej Polskiej, wniósł o uchylenie obu wyroków i oddalenie powództwa.

Rewizja nadzwyczajna została uwzględniona.

Nie budziło wątpliwości, że pozwany jest członkiem powodowej Spółdzielni w T. i że uchwały zebrania przedstawicieli Spółdzielni mają moc wiążącą w stosunku do wszystkich członków tejże Spółdzielni, jeśli nie zostaną zaskarżone w trybie i terminie przewidzianym przepisami Prawa spółdzielczego (art. 42). Uchwała nr 12 Zebrania Przedstawicieli Członków Spółdzielni z dnia 23 czerwca 1990 r. w przedmiocie udziału członków Spółdzielni w kosztach założenia instalacji telewizji kablowej nie została wprawdzie zaskarżona ani przez pozwanego, ani też przez innego członka powodowej Spółdzielni, nie może ona jednak być uznana za zgodną z przepisami prawa spółdzielczego i obowiązującym statutem Spółdzielni.

Statut Spółdzielni stanowi w § 4, że celem jej jest zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych członków i ich rodzin oraz innych potrzeb gospodarczych, socjalnych i kulturalnych, wynikających z zamieszkania we wspólnym osiedlu lub jednym budynku. Uchwała nr 12 z dnia 23 czerwca 1990 r. zobowiązująca wszystkich członków do partycypowania w kosztach zainstalowania telewizji kablowej, wykracza poza zakres unormowania § 4 Statutu Spółdzielni i nie może być uznana za „działalność spółdzielni zmierzającą do zaspokojenia potrzeb kulturalnych jej członków”. Nie można bowiem było pomijać, że decyzja taka łączy się nie tylko z założeniem instalacji do korzystania z telewizji satelitarnej, ale przede wszystkim z koniecznością zakupu odpowiedniej aparatury. Korzystanie z tego rodzaju przekazu telewizyjnego połączone jest także z dodatkową opłatą abonamentową.

W tej sytuacji skarżący zasadnie zarzucił w rewizji nadzwyczajnej, że uchwały narażające członków spółdzielni na znaczne wydatki, nie związane z realizacją celów statutowych, dla wielu zbędne ze względu na ich brak zainteresowania, dla innych niemożliwe do realizacji ze względu na ich sytuację materialną, należy uważać za bezwzględnie nieważne, naruszające nie tylko normy obowiązującego prawa, ale również zasady współzycia społecznego (por. art. 58 § 1 i 2 k.c.).

Słusznie też podniesiono w rewizji nadzwyczajnej, że uchwała nr 12 Zebrania Przedstawicieli Członków Spółdzielni z dnia 23 czerwca 1990 r. uwzględnia interes tylko jednej grupy członków Spółdzielni, a mianowicie tej zamożniejszej, kosztem innej, nie zainteresowanej

z różnych przyczyn tego rodzaju pozastatutową działalnością Spółdzielni, co nie mogło pozostać bez wpływu na ocenę ważności uchwały.

Skarżący podniósł też zasadnie, że kompetencje walnego zgromadzenia (zebrania przedstawicieli) określone zostały w art. 38 Prawa spółdzielczego i w § 76 pkt. 1 Statutu Spółdzielni. Zgodnie z art. 38 pkt 1 prawa spółdzielczego i § 76 pkt 1 Statutu Spółdzielni. Zgodnie z art. 38 § 1 pkt 1 prawa spółdzielczego i § 76 pkt 1 statutu, walne zgromadzenie uprawnione jest m.in. do uchwalenia kierunków rozwoju działalności gospodarczej i społeczno-wychowawczej spółdzielni. W świetle przedstawionego wyżej stanowiska co do zakresu potrzeb, do których zaspokajania zobowiązana jest Spółdzielnia, podjęcie przez zebranie przedstawicieli uchwały o zainstalowaniu telewizji kablowej na koszt wszystkich członków Spółdzielni przekracza zakres uprawnień tego organu Spółdzielni. To sprawa, że podjęta uchwała nie wiąże żadnego członka i nie wywołuje skutków prawnych. Tym samym nie może ona stanowić podstawy do dochodzenia roszczeń wynikających z jej treści i mimo jej niezaskarżenia w trybie art. 42 Prawa spółdzielczego sąd powinien ją poddać kontroli i ocenie z punktu widzenia jej ważności jako czynności prawnej.

Uzasadniało to wniosek zawarty w rewizji nadzwyczajnej (art. 422 § 1 k.p.c.). Sąd Najwyższy uwzględnił rewizję nadzwyczajną, mimo upływu terminu przewidzianego w art. 421 § 2 k.p.c., mając na względzie, że chodziło o przypadek naruszenia podstawowych zasad obowiązującego prawa, a to uzasadniało stanowisko skarżącego, że zaskarżony wyrok narusza interes Rzeczypospolitej Polskiej.

87

**POSTANOWIENIE Z DNIA 20 PAŹDZIERNIKA 1992 R.
I CRN 157/92**

Pod rządem art. 17 Prawa upadłościowego, w brzmieniu wprowadzonym przez art. 1 pkt 10 ustawy z dnia 24 lutego 1990 r. o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej – Prawo upadłościowe (Dz. U. Nr 14, poz. 87), uprawnionym do złożenia rewizji na postanowienie